

SUOMEN TAITOLUISTELULIITON ANTIDOPINGOHJELMA

Sisältö

1.	SÄÄNNÖSTÖT	3
1.1	Suomen Taitoluisteluliiton arvoperusta.....	3
1.2	Tavoitteet	3
2.	SUOMEN TAITOLUISTELULIITON ANTIDOPINGTOIMINTA	4
2.1	Koulutus	4
2.2	Viestintä	5
2.2.1	Viestintä poikkeustilanteessa.....	5
2.3	Dopingvalvonta	6
2.3.1	Urheilija ulkomailla	6
2.3.2	Testauspooli.....	7
2.3.3	Dopingrikkomus	7
2.3.4	Erivapausmenettely.....	8
2.4	Resurssit	8
3.	TAITOLUISTELULIITON ANTIDOPINGTYÖN ORGANISOINTI JA VASTUUALUEET	9
3.1	Antidopingtoiminnan koordinointi.....	9
3.2	Nuorisourheilu.....	9
3.3	Huippu-urheilu.....	9
3.4	Kansainvälinen toiminta	10
3.5	Viestintä	10
3.6	Seuratoiminta.....	11
4.	ANTIDOPINGPYKÄLÄT SOPIMUKSISSA JA TAITOLUISTELUN LAJISÄÄNNÖISSÄ.....	11
4.1	Antidopingasiat urheilijoiden valmennussopimuksissa	11
4.2	Epäurheilijamainen käytös valmennussopimuksissa	13
5.	TAITOLUISTELULIITON TOIMENPIDEKALENTERI	15

LÄHTEET

LIITTEET

LIITE 1 Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestissä

LIITE 2 Joukkueenjohtajan manuaali kilpailujen dopingtesteihin

1.SÄÄNNÖSTÖT

Urheilun dopingia koskeva sääntely perustuu Suomessa urheilun omiin kansallisiin ja kansainvälisiin säännöstöihin. Säännöstöjen tarkoituksena on yhtenäistää dopingrikkomusten määrittely ja niistä määrättävät seuraamukset. Maailman antidopingtoimiston WADA:n maailman antidopingsäännöstöön ovat sitoutuneet kansainvälinen olympialiike, kansainväliset lajiliitot ja antidopingorganisaatiot.

Suomen antidopingsäännöstö noudattaa Maailman antidopingsäännöston määräyksiä. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry:n toimivallan piiriin kuuluvat Suomessa rekisteröidyt urheilujärjestöt ja muut yhteisöt, jotka säännöissään tai ADT:n kanssa erikseen solmitulla sopimuksella ovat sitoutuneet noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä. (*Antidopingsanakirja*)

Taitoluistelijoiden ja muiden lajin piirissä toimivien henkilöiden on sitouduttava noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä, Maailman antidopingsäännöstöä, Kansainvälisen Olympiakomitean (KOK) ja Kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) säännöstöjä sekä lajikohtaisia Kansainvälisen Luisteluliiton (ISU) ja Suomen Taitoluisteluliiton (STLL) antidopingsäännöstöjä. (*Antidopingsanakirja*)

1.1 Suomen Taitoluisteluliiton arvoperusta

Toiminnassaan Suomen Taitoluisteluliitto korostaa eettisesti ja moraalisesti kestäviä elämänarvoja, mitä sen harjoittama antidopingtyö osaltaan tukee. Lähtökohtana on, että huipulle pyrkivät nuoret kunnioittavat toisia urheilijoita, yhteisiä sääntöjä sekä omaa hyvinvointiaan. Lajiliittojen ja seurojen antidopingtyön tavoitteena on edistää tätä yhdenvertaisuutta, reilua peliä ja puhdasta urheilua. (*Puhdas urheilu on reilua peliä aidoimmillaan*)

Suomen antidopingsäännöstöä noudatetaan koko suomalaisessa järjestäytyneessä urheilussa ja näin ollen Suomen Taitoluisteluliitto sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä. Antidopingohjelma on huomioitu Suomen Taitoluisteluliiton strategiassa ja säännöissä ja Taitoluisteluliiton alaisissa kilpailuissa noudatetaan reilun pelin periaatteita.

Taitoluisteluliiton antidopingohjelma perustuu:

- terveen ja puhtaan urheilun sekä reilun pelin periaatteisiin
- säännölliseen ja tehokkaaseen, ennaltaehkäisevään antidopingtoimintaan
- avoimuuteen antidopingtyössä

1.2 Tavoitteet

Taitoluisteluliiton antidopingohjelman tavoitteena on:

- sitouttaa liiton ja sen seurojen toiminnassa mukana olevat henkilöt, urheilijat sekä heidän taustajoukkonsa antidopingtyöhön
- määrittellä yllä olevien henkilöiden vastuualueet, oikeudet ja velvollisuudet, sekä heidän tehtävänsä antidopingtoimintaan liittyen
- määrittellä toimenpiteet, joilla liiton ja sen seurojen toiminnassa mukana olevien urheilijoiden, valmentajien ja lääkäreiden sekä luottamus- ja toimihenkilöiden asiantuntemus antidopingasioissa päivittyy säännöllisesti ja kattavasti
- tehdä yhteistyötä antidopingtyötä tekevien tahojen (mm. ADT, ISU, WADA) kanssa
- vaikuttaa lajin antidopingtyön kehitykseen sekä kansallisesti että kansainvälisesti

- harjoittaa ennaltaehkäisevää, avointa, säännöllistä ja tehokasta koulutus-, viestintä- ja tiedotustoimintaa antidopingasioissa
- ehkäistä antidopingtyöhön liittyviä epäselvyyksiä ja väärinymmärryksiä
- pitää taitoluistelu puhtaana dopingista säännöllisellä ja mahdollisimman kattavalla antidopingvalistuksella
- vaikuttaa urheiluseuroissa ja sitä kautta urheilijoiden keskuudessa vallitsevaan arvopohjaan ja asenneilmapiiriin

2. SUOMEN TAITOLUISTELULIITON ANTIDOPINGTOIMINTA

Antidopingohjelmassa linjatut antidopingtoimenpiteet ovat osa vuosittaisia toimintasuunnitelmia. Ohjelma on tarkoitettu taitoluistelun parissa toimivien henkilöiden käyttöön. Kohderyhmänä ovat ensisijaisesti:

- ADT:n tasomäärittelyn piiriin kuuluvat SM-sarjojen juniorit ja seniorit
- kansainvälisen ja kansallisen tason urheilijat
- valmentajat, urheilijoiden tukihenkilöstö ja perhe
- liiton toimihenkilöt, luottamushenkilöstö sekä maajoukkueiden ja valmennusryhmien parissa toimiva henkilöstö
- seurojen ja alueiden luottamushenkilöstö sekä valmennus-/ohjaustoiminnassa mukana olevat henkilöt

Taitoluisteluliitto suosittelee antidopingasioita käsiteltävän seurojen huippu-urheilu- ja nuorisotoiminnassa muun arvokeskustelun ohessa.

2.1 Koulutus

Taitoluisteluliiton koulutustoiminnan päätehtävänä on lisätä antidopingtietämystä järjestämällä antidopingluentoja pääasiassa urheilijoille ja valmentajille lisäten näin heidän tuntemustaan antidopingasioista. Myös seuroilla ja yksittäisillä ryhmillä / joukkueilla on mahdollisuus tilata antidopingluentoja ja -koulutusta.

Taitoluisteluliitto tarjoaa yksinluistelun maajoukkueurheilijoille ADT:n järjestämää koulutusta maajoukkueleirillä. Muodostelmaluistelun ja jäätanssin maajoukkueurheilijoille järjestetään vuosittain myös ilmainen ADT:n koulutus. Taitoluisteluliitto tarjoaa vuosittain myös ADT:n järjestämän avoimen koulutustilaisuuden kaikille valmentajille, urheilijoille ja vanhemmille kilpailutasosta riippumatta. Myös maajoukkueiden ulkopuolisten luistelijoiden jotka kilpailevat kansainvälisellä ja SM-tasolla, on suotavaa osallistua liiton tarjoamalle ilmaiselle ADT-luennolle.

Suomen Taitoluisteluliitto käsittelee antidopingasiaa ohjaaja- ja valmentajakoulutuksissaan muun arvokeskustelun yhteydessä. Taitoluisteluliitto kouluttaa valmentajia antidopingasioissa joka toinen vuosi järjestettävässä II-tason valmentajakoulutuksessa erillisellä antidopingosuudellaan jossa otetaan huomioon myös lajin erityispiirteet.

Taitoluisteluliitolla on myös mahdollisuus tilata ADT:n esittelypiste omiin tapahtumiinsa. Tällöin tapahtumaan osallistujilla on mahdollisuus käydä infopisteellä tutustumassa antidopingtoimintaan ja kysellä antidopingasioista ADT:n henkilökunnalta.

Taitoluisteluliiton henkilöstöstä vähintään yksi osallistuu aina ADT:n järjestämiin koulutuksiin, kouluttajakoulutuksiin sekä muihin tiedotustilaisuuksiin. Koulutuksiin osallistuu koulutuspäällikkö, valmennuspäällikkö tai toiminnanjohtaja. Koulutuksiin osallistuminen mahdollistaa Taitoluisteluliiton tarjoaman neuvonnan urheilijoilleen antidopingasioissa.

2.2 Viestintä

Suomen Taitoluisteluliiton tavoitteena on tuoda esille mitä se omalta osaltaan tekee puhtaan urheilun puolesta. Kaikkien niiden jotka toimivat luistelun parissa, tehtävänä on viedä eteenpäin puhtaan urheilun ja reilun pelin viestiä. Näin näytämme arvostuksemme ja uskomme puhdasta urheilua kohtaan.

Viestinnän avulla Taitoluisteluliitto omalta osaltaan ilmoittaa kantansa kaikenkaltaiseen vilppiin ja epärehelliseen toimintaan. Tällaisen viestinnän avulla on mahdollista ennaltaehkäistä antidopingrikkomuksia. Seurojen on syytä myös muistaa oma vastuunsa reilun ja puhtaan urheilun asenteen tuomisessa esiin omassa toiminnassaan.

Taitoluisteluliiton viestimet antidopingasioissa ovat pääasiallisesti Taitoluistelehti ja liiton Internet-sivut. Näiden viestimien avulla liiton antidopingviestien eri kohderyhmät saavat tarvittavaa ajantasaista tietoa. Lisäksi liiton eri valmennusryhmien ja maajoukkueiden jäsenet saavat tarkempaa informaatiota esimerkiksi leireillään erillisissä antidopingkoulutuksissa.

Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu toimitetaan vuosittain valmennusryhmien urheilijoille ja valmentajille. Julkaisua on aina myös saatavilla Taitoluisteluliiton toimistosta. Lisäksi tieto uudesta julkaisusta toimitetaan sähköisesti liiton jäsenseuroille.

Antidopingtoiminnan ajankohtaiset koko Taitoluisteluliittoa ja sen alaisia työryhmiä koskevat asiat otetaan tarvittaessa esille Taitoluisteluliiton kokouksissa.

2.2.1 Viestintä poikkeustilanteessa

Tarve poikkeustilanteen viestintään, niin sanottuun kriisiviestintään voi syntyä Taitoluisteluliitossa mahdollisen dopingrikkeen, karkean ympäristörikkeen, kilpailijan kuoleman tai vastaavan myötä, kun tapahtuma herättää poikkeuksellisen suurta median mielenkiintoa. Tässä poikkeustilanteen viestintäsuunnitelmassa pohditaan toimintaa ensin mainitussa tilanteessa. Toimintakaava on sama, riippuen tapahtuuko dopingrikkomus harjoituskaudella vai kilpailutilanteessa. Dopingrikkomuksen voi tehdä urheilija tai muu toimihenkilö.

Dopingtapauksessa ADT ilmoittaa positiivisesta A-näytteestä urheilijalle ja liitolle. Urheilijalta pyydetään selvitystä, jonka jälkeen asian käsittely siirtyy ADT:n valvontalautakunnalle. Valvontalautakunta päättää, onko kyseessä dopingrikkomus vai ei ja antaa mahdollisesta dopingrikkomuksesta seuraamussuosituksen urheilijan lajiliitolle. Lajiliitto tekee lopullisen päätöksen dopingrikkomuksen seuraamuksesta. Taitoluisteluliitto noudattaa päätöksessään ISU:n mukaisia rangaistusmäärittelyjä. Ennen kuin lajiliitto on tehnyt päätöksensä, vain urheilija itse voi julkistaa asian. Liitto julkistaa oman päätöksensä käsittelyn jälkeen seuraavasti

- Asiasta tiedon saanut henkilö (toiminnanjohtaja/valmennuspäällikkö) informoi välittömästi liiton puheenjohtajaa ja toiminnanjohtajaa/valmennuspäällikköä sekä tiedottajaa. Nämä päättävät asian tiedottamisen ajankohdasta, tavasta sekä muista yksityiskohdista.
- Edellä mainittu ryhmä informoi asiasta tarvittaessa asianosaisia (vanhemmat, valmentajat, lääkärit). Sovitaan tiedottamisen tavoista ja aikataulusta. Asianosaiset veloitetaan saapumaan mahdolliseen tiedotustilaisuuteen.
- Mikäli urheilijan taso tai muut seikat sitä edellyttävät, liitto järjestää tiedotustilaisuuden yhteistyössä urheilijan kanssa mahdollisimman nopeasti.
- Viimeistään välittömästi ennen tiedotteen lähettämistä tai lehdistötilaisuutta asiasta informoidaan liiton hallitusta, toimihenkilöitä, tärkeimpiä yhteistyökumppaneita sekä opetusministeriötä. Samalla kerrotaan tiedottamisen aikataulu ja pelisäännöt.

- Medialle kerrotaan asiasta, kun liitto on tehnyt oman päätöksensä dopingrikkomuksen seuraamuksesta. Ensimmäinen lyhyt tiedote välitetään medialle ja kerrotaan mahdollisen tiedotustilaisuuden tarkka aika ja paikka.
- Lehdistötilaisuus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, muutaman tunnin varoitusaikalla ensimmäisen tiedotteen lähettämistä. Tiedotteen ja tiedotustilaisuuden välisenä aikana asian kommentointi rajataan puheenjohtajalle ja/tai tiedottajalle.
- Tiedotustilaisuuteen pyritään saamaan asianosaisten ja liiton johdon lisäksi myös Antidopingtoimikunnan asiantuntija. ADT:n apua hyödynnetään myös tarvittaessa esimerkiksi tiedotteiden kirjoittamisessa.
- Tiedotustilaisuudessa jaetaan virallinen tiedote. Tilaisuuden päättymisen jälkeen asiaa kommentoi tarvittaessa puheenjohtaja ja/tai tiedottaja.
- Asiasta puhutaan täsmällisesti sekä totuudenmukaisesti. Asian tiedottamisen yhteydessä pyritään joustavuuteen median suuntaan ottaen huomioon urheilijan oikeusturva.
- Virallinen tiedote käännetään mahdollisimman nopeasti englanniksi, jotta se voidaan jakaa tarvittaessa kansainväliseen käyttöön.
- Mikäli urheilija itse julkistaa dopingepäilynsä tai se muuten tulee ennen asian käsittelyä julkisuuteen, noudatetaan edellä mainittuja periaatteita viestinnästä poikkeustilanteessa.

2.3 Dopingvalvonta

Taitoluisteluliiton jäsenseurojen urheilijoita testataan kulloinkin voimassa olevien WADA:n, ISU:n ja ADT:n säännösten mukaan. Testejä voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta kilpailuissa tai kilpailuiden ulkopuolella, esimerkiksi leireillä ja tavanomaisissa harjoitusolosuhteissa tai urheilijan kotona. ADT vastaa Suomessa dopingvalvonnasta. Testejä voidaan tehdä ADT:n lisäksi myös ISU:n ja WADA:n toimeksiannoista. Liitto tiedottaa kilpailunjärjestäjiä velvoitteesta mahdollistaa ennalta ilmoittamattomat dopingtestit kilpailujen aikana.

Suomen Taitoluisteluliitto vastaa Suomessa järjestettävien arvokilpailuiden dopingvalvonnan järjestämisestä kansainvälisen lajiliiton sääntöjen mukaan. Liitto toimittaa ADT:lle maajoukkueidensa leiriohjelmat sekä niihin osallistuvien urheilijoiden nimilistat automaattisesti. Tietojen toimittamisesta on vastuussa liiton yhteyshenkilö (valmennuspäällikkö) Liitto toimii myös muutoin yhteistyössä ADT:n kanssa ja toimittaa pyydettyä myös muita tietoja koskien maajoukkueita.

Urheilijoilta toivotaan myönteistä suhtautumista dopingtesteihin: eettisten arvoja ja reilun pelin hengen kunnioittamista. Lisäksi Taitoluisteluliitto ja ADT suosittelevat, että dopingtestiin osallistuva urheilija ottaa mukaansa täysi-ikäisen avustajan. Avustaja voi olla esimerkiksi valmentaja, apuvalmentaja, manageri, joukkueen huoltaja, toimitsija, terveydenhuolto- tai ensiapuhenkilökuntaan kuuluva henkilö, vanhempi tai henkilö, joka tekee yhteistyötä urheilukilpailuun osallistuvan tai valmistautuvan urheilijan kanssa tai hoitaa tai auttaa häntä. Avustaja on urheilijan seurana ja tukena dopingtestissä käytännön asioiden hoitamisessa. Urheilijalla on oikeus avustajan lisäksi myös tulkkiin. (*Antidopingsanakirja*).

Testitulannetta nopeuttaakseen urheilijan olisi hyvä tietää jo testiin tullessaan oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan (ks. Liite 1) sekä itse dopingtestimenettelystä. Ohjeet urheilijalle on luettavissa ADT:n Internet-sivuilta www.antidoping.fi tai Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisusta.

Suosittelava tapa on myös, että urheilijalla on aina ajan tasalla oleva lista kaikista käyttämistään lääkkeitä, ravintolisistä, vitamiineista ja palautumisvalmisteista. Tällöin esimerkiksi mahdollinen dopingtestitilanne nopeutuu ja helpottuu ja käytettyjen valmisteiden nimet tulevat oikein, eikä mitään käytettyä valmistetta unohdeta listasta. (*Urheilija ulkomailla*)

2.3.1 Urheilija ulkomailla

Kun urheilija valmistautuu kilpailu- ja/tai harjoitusmatkalle ulkomaille, hänen on syytä kiinnittää huomiota niin mahdollisten olemassa olevien sairauksien kuin myös yllättävien sairastumisien hoitoon. Ennakkovalmistelujen yhteydessä on hyvä ottaa huomioon muun muassa, että ADT:n Kielletyt aineet ja

menetelmät urheilussa -julkaisussa ovat mukana vain Suomessa myyntiluvan saaneet lääkkeet. Ulkomailta ostettavien lääkkeiden vaikuttavat aineet on aina tarkistettava WADA:n englannin- tai ranskankielisiltä listoilta, joista ilmenee, onko vaikuttavat aineet kielletty. Samanniminen lääke voi eri maissa sisältää eri ainesosia. Siksi onkin suositeltavaa ottaa kotimaasta mukaan sallittua lääkettä esimerkiksi mahdollisen säryn, flunssan ja ripulin hoitoon. Tällöin välttyy ulkomaisten lääkeaineiden tarkistamiselta ja huolehtimiselta matkan aikana. *(Urheilija ulkomailla)*

Urheilijan kannattaa varmistaa vähintään kuukautta ennen ulkomaille suuntautuvaa kilpailu- ja/tai harjoitusmatkaa, että mahdolliset erivapaudet ovat voimassa. Ohjeistus erivapausmenettelystä löytyy kappaleesta *2.3.4 Erivapausmenettely* tai ADT:n Internet-sivuilta www.antidoping.fi. Todistus/ilmoitus myönneystistä erivapauksista tulee pitää mukana sekä kilpailu- että harjoitusmatkoilla. *(Urheilija ulkomailla)*

Mikäli urheilija sairastuu tai loukkaantuu ulkomailla, on hyvä pyytää kirjallinen todistus lääkärin määräämästä tai käyttämästä lääkkeestä. On myös pyrittävä varmistamaan, etteivät kyseiset lääkeaineet ole urheilussa kiellettyjä. *(Urheilija ulkomailla)*

2.3.2 Testauspooli

Testauspooli on antidopingorganisaation nimeämä ryhmä huippu-urheilijoita, joihin kilpailujen ulkopuolinen dopingtestaus erityisesti kohdentuu. Testauspoolin tarkoituksena on varmistaa, että siihen nimettyjen huippu-urheilijoiden ajantasaiset yhteys- ja olinpaikkatiedot ovat antidopingorganisaation tiedossa. Tämä tekee mahdolliseksi tehokkaan ja tarkkaan ajoitetun dopingtestauksen ilman ennakoilmoitusta. Urheilija voi kuulua testauspooliin kansallisen antidopingorganisaation (Suomessa ADT) ja/tai kansainvälisen lajiliiton (luistelussa ISU:n) nimeämänä. Testauspooliurheilijoita koskee ajantasaisten yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuus, jonka laiminlyönnistä voidaan antaa antidopingsäännösten mukainen rangaistus. Lajiliiton velvoite on toimia yhteistyössä ADT:n kanssa testauspoolin kokoamisessa ja ylläpitämisessä ja urheilijoiden tiedottamisessa. *(Antidopingsanakirja)*

ADT tai ISU tiedottavat urheilijoille aina kirjallisesti heidän kuulumisestaan testauspooliin sekä siihen liittyvistä velvollisuuksista ja mahdollisten laiminlyöntien seuraamuksista. Urheilija kuuluu testauspooliin, kunnes ADT/ISU poistaa urheilijan testauspoolista ja ilmoittaa siitä kirjallisesti urheilijalle. ISU:n rekisteröityyn testauspooliin kuuluvan urheilijan tulee lopettaessaan huippu-urheilu-uransa lähettää kirjallinen lopettamisilmoituksensa ensisijaisesti kansainväliselle lajiliitolleen. Urheilijoiden, jotka kuuluvat lisäksi ADT:n testauspooliin, kannattaa lähettää ilmoitus myös ADT:lle, jolloin ADT saa urheilijan poistettua testauspoolistaan välittömästi ja siihen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet päättyvät. *(Antidopingsanakirja)*

2.3.3 Dopingrikkomus

Suomen antidopingsäännösten mukaan dopingrikkomuksia ovat:

- kielletty aine tai näyttö kielletyn menetelmän käytöstä urheilijan elimistöstä otetusta näytteestä
- kielletyn aineen tai menetelmän käyttö
- kieltäytyminen dopingtestistä
- olinpaikkatietomääräysten laiminlyönti
- dopingvalvonnan tai -testin manipulointi
- dopingaineiden hallussapito
- dopingaineiden ja -menetelmien levittäminen
- dopingin edistäminen
- osasyllisyys ja
- kielletty yhteistoiminta

Dopingrikkomuksen yritys rinnastetaan pääsääntöisesti dopingrikkomukseen. Seuraamuksena eli rangaistuksena dopingrikkomuksesta voidaan määrätä:

1. kilpailutuloksen mitätöinti
2. urheilutapahtuman tulosten hylkääminen
3. urheilun toimintakielto

4. kirjallinen varoitus (*Seuraamukset*)

Suomen antidopingsäännöstössä ja Maailman antidopingsäännöstössä dopingrikkomuksista määrättävät seuraamukset vaihtelevat tapauksesta riippuen. Suomessa ADT:n nimeämä valvontalautakunta antaa seuraamuksesta suosituksen, mutta lajiliitto tekee lopullisen päätöksen. Tämän antidopingohjelman kappaleessa *4.1 Antidoping urheilijoiden valmennussopimuksissa* kerrotaan Taitoluistelun maajoukkueurheilijoiden seuraamukset dopingrikkomuksen sattuessa. Näitä menetelmiä noudatetaan myös muiden testattavien luistelijoiden kohdalla.

2.3.4 Erivapausmenettely

Mikäli urheilijan sairauden hoito vaatii jonkin urheilussa kielletyn lääkeaineen tai menetelmän käyttöä, hoidolle voidaan hakea erivapautta, joka voi tehdä mahdolliseksi kielletyn aineen tai menetelmän käytön hoidollisiin tarkoituksiin. ADT:n erivapauslautakunta voi urheilijan kirjallisesta hakemuksesta myöntää määräaikaisen erivapauden kielletyn aineen tai menetelmän käyttämiseen WADAn Kansainvälisen erivapausstandardin mukaisesti. Kansallisen ja kansainvälisen tason urheilijoita koskevat erilaiset menettelytavat. (*Antidoping*)

Erivapaus käyttää kiellettyä lääkeainetta haetaan joko ISU:lta tai ADT:lta riippuen siitä, kilpaileeko urheilija kansainvälisesti vai ei. TUE-erivapauden (Therapeutic Use Exemptions) hakevat ISU:lta ainoastaan ISU:n rekisteröityneeseen testauspooliin kuuluvat urheilijat sekä kansainvälisesti juniori- ja senioritasolla kilpailevat luistelijat yksinluistelussa, muodostelmaluistelussa, jäätanssissa ja pariluistelussa. (*ISU – Clean Sport*)

ADT:n lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvien urheilijoiden tulee iästään riippumatta hakea tarvitsemansa erivapaudet Kansainvälisen erivapausstandardin ja ADT:n ohjeiden mukaisesti etukäteismenettelyllä. ADT:n lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden ei tarvitse hakea erivapautta etukäteen. Mahdollisen dopingtestin jälkeen heidän tulee kuitenkin hakea erivapautta takautuvasti sen osoittamiseksi, että kiellettyjen aineiden tai menetelmien käytölle on ollut erivapauden myöntämiseksi edellytetyt lääketieteelliset perusteet. Lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolisten urheilijoiden, jotka joutuvat käyttämään sairautensa hoitoon jotakin urheilussa kiellettyä ainetta tai menetelmää, onkin suositeltavaa pitää itsellään valmiina ajantasaiset lääkärintodistukset, joista käy ilmi, että erivapauden myöntämiseksi vaaditut edellytykset täyttyvät. (*Antidoping*)

Taitoluisteluliiton yhteyshenkilö erivapausmenettelyissä on valmennuspäällikkö. Tasomäärittely tarkistetaan ja päivitetään vuosittain yhteistyössä ADT:n kanssa. Valmennuspäällikkö huolehtii myös ISU:n erivapauskäytäntöjen päivitysten informoinnista seuroille sekä päivitysten julkaisemisesta Taitoluisteluliiton Internet-sivuilla ja Taitoluistelu-lehdessä. Tarkat ja päivitettyt ohjeet erivapauden anomisesta ovat nähtävillä ADT:n Internet-sivuilla www.antidoping.fi, WADA:n Internet-sivuilla www.wada-ama.org tai kansainvälisen lajiliiton ISU:n Internet-sivuilla www.isu.org. Yhteenveto WADA:n ja ISU:n vuosittaisista päivityksistä sekä päivitettyt tiedot tasomäärittelyistä löytyvät Suomen Taitoluisteluliiton Internet-sivuilta www.stll.fi.

2.4 Resurssit

Taitoluisteluliiton antidopingtyöhön suunnattavat taloudelliset resurssit ovat osa huippu-urheilun vuosittaista budjettia. Liitto varaa vuosittain osan budjetistaan muun muassa seuraaviin toimenpiteisiin:

- ADT:lta ostettu materiaali, koulutus ja tapahtumainfot (osa maksutonta)
- valmentajakoulutusmateriaalin päivitys
- antidopingmateriaalin postitus
- Suomessa järjestettävien kansainvälisten arvokilpailujen dopingtestaus

Taloudellisten resurssien lisäksi liiton luottamushenkilöiden, toimihenkilöiden, valmentajien, lääkärien ja kouluttajien antidopingtyöhön käyttämä työ määrä on merkittävä.

3. TAITOLUISTELULIITON ANTIDOPINGTYÖN ORGANISOINTI JA VASTUUALUEET

Taitoluisteluliiton hallitus ja toiminnanjohtaja kantavat päävastuun antidopingtoiminnan koordinoinnista ja asianmukaisesta järjestämisestä. Käytännön toteutuksesta ja seurannasta vastaavat koulutus- ja valmennuspäälliköt yhdessä valmennusryhmien valmentajien, lääkäreiden sekä valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen kouluttajien kanssa.

Antidopingohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain vastaavien tahojen toimesta, ja ohjelma pidetään ajan tasalla tarvittavin päivityksin. Kehitystyössä käytetään tarvittaessa ulkopuolisia alan asiantuntijoita.

Antidopingtoiminnan vastuualueet Taitoluisteluliitossa ovat seuraavat:

3.1 Antidopingtoiminnan koordinointi

Taitoluisteluliiton hallitus ja toiminnanjohtaja koordinoivat antidopingtoimintaa ja vastaavat sen asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen ja toiminnanjohtajan vastuulla on, että dopingin vastainen toiminta on huomioitu liiton tekemissä sopimuksissa. Tällaisia sopimuksia ovat muun muassa:

- maajoukkueisiin ja valmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden valmennustukisopimukset
- yritysten ja muiden tahojen kanssa tehtävät yhteistyösopimukset

3.2 Nuorisourheilu

Taitoluisteluliiton nuorisotoiminnassa painotetaan eettisesti ja moraalisesti kestävien elämänarvojen vahvistamista, joiden linjauksesta vastaa valmennuspäällikkö. Nuorten ohjaajille ja liiton nuorten tapahtumiin osallistuville nuorille suunnattu antidopingvalistus tukee omalta osaltaan kestäväälle pohjalle rakennettavien arvojen ja asenteiden muokkaamista.

Nuorten antidopingvalistus ovat teemoina esillä liiton nuorille suunnatuissa tapahtumissa. Liiton valmennusryhmissä mukana olevien nuorten osalta noudatetaan kappaleen *3.3 Huippu-urheilu* linjauksia. Tarvittaessa puututaan kaikissa nuorten tapahtumissa tapahtuvaan linjausten vastaiseen toimintaan.

Ohjaajille annetaan antidopingvalistusta ensisijaisesti ohjaajakoulutusten ja -tapaamisten yhteydessä. Ohjaajakoulutuksesta vastaa koulutus­päällikkö.

3.3 Huippu-urheilu

Valmennuspäällikkö suunnittelee huippu-urheilun vuotuiset antidopingtoimenpiteet sekä valvoo niiden toteutumista. Lisäksi hän vastaa siitä, että antidopingohjelma pidetään tarvittavin päivityksin ajan tasalla.

Valmennuspäällikkö:

- on liiton päävastuullinen yhteyshenkilö antidopingasioissa ADT:n ja ISU:n suuntaan
- on liiton ensisijainen yhteyshenkilö antidopingasioissa ja mahdollisissa dopingtapauksissa
- vastaa ensisijaisesti antidopingasioita koskeviin tiedusteluihin
- tilaa antidopingkoulutusta ADT:lta (valmennusryhmien leirit, valmentajakoulutus)

- hallinnoi valmennusryhmien olinpaikkatietojen ilmoittamista maajoukkue toimintaan liittyvien tapahtumien, esimerkiksi leirien osalta
- pitää yllä rekisteriä erivapauden saaneista urheilijoista
- vastaa yhdessä koulutuspäällikön kanssa, että antidopingvalistus on huomioitu liiton omassa valmentajakoulutuksessa
- välittää antidopingtietoa seuraaville tahoille:
  - liiton maajoukkueissa ja valmennusryhmissä olevat urheilijat (valmennusleirien yhteydessä jaetaan Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu sekä sähköpostitse päivitetty antidopingsäännöt)
  - liiton maajoukkueiden ja valmennusryhmien henkilöstö
  - antidopingasioiden sähköpostilista (esimerkiksi seurakyselyissä ilmoitettu antidopingyhteyshenkilö)
- vastaa ajankohtaisten antidopingasioiden uutisoinnista liiton verkkosivuilla ja Taitoluistelu –lehdessä yhdessä liiton tiedottajan ja lehden päätoimittajan kanssa

Taitoluisteluliiton valmennusryhmien valmentajat sekä valmennuspäällikkö ovat vastuussa siitä, että antidopingteema on yhtenä oleellisena ja säännöllisenä osana maajoukkueiden ja ryhmien jokavuotista toimintaa. Vähimmäistavoitteena on, että maajoukkueisiin ja valmennusryhmiin kuuluvat urheilijat ovat sisäistäneet antidopingsäännösten sisällön ja sitoutuvat niihin ehdoilla. Lisäksi valmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden tulee tietää, mistä hankkia aiheeseen liittyvää tietoa. Suhtautuminen dopingin käyttöön on oleellinen osa ryhmässä käytävää arvokeskustelua. Myönteinen suhtautuminen itse dopingtesteihin on myös tärkeää: näin urheilijat kunnioittavat eettisiä arvoja.

Valmentajakoulutuksessa käytetään ensisijaisesti ADT:n verkkosivuilta saatavaa, ajan tasalla olevaa lajiliittojen koulutusmateriaalia, minkä lisäksi liiton oma antidopingmateriaali (muun muassa antidopingohjelma) ovat pohjana aiheesta käytävälle ryhmätoille ja keskusteluille. Vähimmäistavoitteena on, että koulutukseen osallistuvat tuntevat antidopingsäännösten ja tietävät, mistä hankkia aiheeseen liittyvää lisätietoa. Suhtautuminen dopingin käyttöön on oleellinen osa koulutuksessa käytävää arvokeskustelua. Vierumäen urheiluopiston Taitoluisteluvalmentajat vastaavat yhdessä koulutuspäällikön kanssa liiton valmentajakoulutuksen antidopingmateriaalin sisällöstä ja päivityksestä.

3.4 Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisessä päätöksenteossa Suomen Taitoluisteluliitto pyrkii mahdollisuuksiensa mukaan vaikuttamaan Kansainvälisen Luisteluliiton, ISU:n, antidopingtoiminnan kehittämiseen ja liittojen antidopingtoiminnan yhtenäistämiseen.

3.5 Viestintä

Viestintäpäällikkö:

- vastaa yhdessä valmennuspäällikön kanssa antidopingtiedotuksesta liiton Internet-sivuilla ja Taitoluistelu -lehdessä
- vastaa yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa asianmukaisesta tiedottamisesta mahdollisissa dopingrikkomuksissa

Taitoluisteluliiton antidopingviestinnän pääasiallisia kanavia ovat:

- liiton Internet-sivut (liiton antidopingohjelma, antidopingtiedotteet ja -uutiset)
- Taitoluistelu -lehti, jossa käsitellään ajankohtaisia antidopingasioita aina tarvittaessa
- postitus määritellyille kohderyhmille (mm. seuratiedotteet, ADT:n tiedotteet)

Poikkeustilanteiden viestinnästä on erilliset ohjeet kappaleessa 2.2.1.

3.6 Seuratoiminta

Lajiliitolla sekä urheiluseuroilla on hyvin merkittävä rooli puhtaan urheilun edistäjinä. Seurojen virallisissa säännöissä tulee todeta, että toiminnassa noudatetaan Suomen antidopingsäännöstöä ja lajikohtaisia antidopingsäännöstöjä sekä määrätä, että jäsenet ovat velvollisia noudattamaan niitä. Säännöissä pitää olla myös määräykset kurinpitovallan käyttämisestä. Hallitus valvoo sääntöjen noudattamista.

Seuran sisäisiin arvokeskusteluihin on syytä ottaa mukaan keskustelut dopingista ja seuran vastuusta antidopingtyössä. Valmentajilla ja ohjaajilla on vastuu lasten ja nuorten kasvatuksesta. Riskien tiedostaminen ja vastuun ymmärtäminen kuuluvat kaikille seuratoimijoille. Antidopingkasvatus on osa tätä seuran kasvatustoimintaa ja -vastuuta. Myös urheilijoiden vanhempien tulee olla tietoisia urheilijoita koskevista antidopingsäännöstöistä, sillä he voivat olla mukana lääkärin vastaanotoilla tai hakemassa lääkkeitä apteekista. Kuitenkin urheilijalla itsellään, myös alaikäisellä urheilijalla, on aina vastuu dopingin käyttämisestä.

Seurojen on tärkeää valita antidopingvastuuhenkilö, joka vastaa antidopingasioiden tiedottamisesta, mikäli kiellettyjen aineiden ja menetelmien ohjeisiin tulee päivityksiä. Päivitykset ovat nähtävillä liiton Internet-sivuilla, mutta tärkeistä muutoksista on hyvä ilmoittaa seuran urheilijoille myös esimerkiksi sähköpostitse. Liitto tiedottaa päivityksistä ainoastaan maajoukkue- ja valmennusryhmäurheilijoille sekä -valmentajille. Seuran antidopingvastuuhenkilön on hyvä kuulua ADT:n postituslistalle, josta saa aina tuoreimmat antidopingpäivitykset ja -uutiset.

Seurojen on syytä varmistaa, että niillä on selkeät vastaukset seuraaviin kysymyksiin eettisestä urheilusta:

- Miten meillä on huolehdittu eri toimijoiden sitouttamisesta antidopingsäännöstöihin?
- Onko säännöissämme otettu huomioon antidopingasiat, ja ovatko sääntömme ajan tasalla?
- Kuka meillä vastaa antidopingasioiden hoitamisesta?
- Miten viestimme siitä, ettei doping kuulu urheiluun? Miten kerromme, että kannatamme puhdasta urheilua? (*Puhdas urheilu on reilua peliä aidoimmillaan*)

4. ANTIDOPINGPYKÄLÄT SOPIMUKSISSA JA TAITOLUISTELUN LAJISÄÄNNÖISSÄ

Taitoluisteluliiton kulloinkin voimassa olevassa sääntökirjassa, liiton valmennusryhmäläisten, muun muassa maajoukkueurheilijoiden valmennussopimuksissa, Taitoluisteluliiton nimeämien ISU:n kansainvälisen kilpailukalenterin kilpailuihin osallistuvien edustusurheilijoiden sopimuksissa, liiton valmentajien työsopimuksissa, lääkäreiden sopimuksissa sekä yritysten kanssa tehtävissä yhteistyösopimuksissa on antidopingpykälä (ks. esimerkkikappale 4.1). Säännöt ja sopimustekstit pidetään ajantasaisina ja tarvittaessa päivitetään aina uusia sääntöjä ja sopimuksia tehtäessä. Sopimusten liitteenä on urheilijoille tiedoksi ohjeellinen lista epäurheilijamaisen käytöksen muodoista.

Taitoluisteluliiton lisenssiin on kirjattu lause ”Taitoluisteluliiton lisenssin ostaja sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen Antidopingsäännöstöä.”.

4.1 Antidopingasiat urheilijoiden valmennussopimuksissa

1 Antidoping

1.1. Noudatettavat säännöt

Urheilija sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman antidopingtoimiston (World Anti-Doping Agency WADA) antidopingsäännöstöä.

Urheilija sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry:n vahvistamaa antidopingsäännöstöä (Suomen antidopingsäännöstö).

Urheilija sitoutuu noudattamaan Liiton ja ISU:n kulloinkin voimassa olevia antidopingsäännöstöjä ja sitoutuu selvittämään ja tutustumaan näiden antidopingsäännöstöjen sisältöön.

Urheilija sitoutuu noudattamaan KOK:n antidopingsäännöstöjä sekä sitoutuu selvittämään ja tutustumaan näiden antidopingsäännöstöjen sisältöön, mukaan lukien säännöstoissä mainitut testausmuodot.

Säännöstöt ja lisää antidopingtietoa löytyy esimerkiksi ADT:n Internet-sivuilta www.antidoping.fi tai ISU:n Internet-sivuilta www.isu.org tai WADA:n Internet-sivuilta www.wada-ama.org.

1.2. Dopingtestaus

ADT:lla on oikeus tehdä ja teettää Urheilijalle dopingtestejä Suomessa ja ulkomailla. Testejä voidaan tehdä kilpailuissa sekä niiden ulkopuolella ja missä ja milloin tahansa ennakolta ilmoittamatta.

Maailman antidopingtoimisto WADA, Urheilijan kansainvälinen lajiliitto ja sen maan kansallinen antidopingtoimisto, jossa Urheilija on, voivat tehdä ja teettää dopingtestejä Urheilijalle. Näitä testejä voidaan tehdä kilpailujen ulkopuolella missä ja milloin tahansa ennakolta ilmoittamatta.

Kansainvälinen Olympiakomitea ja Kansainvälinen Paralympiakomitea voivat tehdä ja teettää dopingtestejä Urheilijalle. Näitä testejä voidaan tehdä olympiakisoihin tai paralympiakisoihin liittyen kilpailujen ulkopuolella missä ja milloin tahansa ennakolta ilmoittamatta.

ADT:lla on oikeus luovuttaa Urheilijan dopingtestitulokset WADA:lle, kansainväliselle lajiliitolle ja Urheilijan lajiliitolle.

1.3. Yhteys- ja olinpaikkatiedot

Urheilija voi kuulua testauspooliin, joko ISU:n ja/tai ADT:n nimeämänä. ISU:n rekisteröityyn testauspooliin kuuluvat urheilijat sitoutuvat dopingvalvontaa varten ilmoittamaan ISU:lle yhteys- ja olinpaikkatietonsa ISU:n määräämällä tavalla. Jos urheilija kuuluu vain ADT:n testauspooliin, urheilija sitoutuu dopingvalvontaa varten ilmoittamaan ADT:lle yhteys- ja olinpaikkatietonsa ADT:n määräämällä tavalla.

Seuraamukset olinpaikkatietomääräysten laiminlyönnistä:

On erittäin tärkeää, että testauspooliurheilija huolehtii yhteys- ja olinpaikkatietojensa ilmoittamisesta annettujen ohjeiden mukaisesti.

Mikäli ADT:n rekisteröityyn testauspooliin kuuluva urheilija ei ilmoita olinpaikkatietojaan vaatimusten mukaisesti, hänelle seuraa merkintä ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä. Mikäli urheilijaa ei tavoiteta testiin ilmoittamansa tunnin aikana, siitä seuraa hänelle "Missed test" -merkintä eli urheilijaa ei tavoitettu testiin.

Tilanteessa, jossa rekisteröityyn testauspooliin kuuluva urheilija on saanut yhteensä kolme (3) merkintää olinpaikkatietomääräysten laiminlyönnistä (kolme ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä ja/tai "missed testiä") kahdentoista (12) kuukauden juoksevan ajanjakson aikana, hänen voidaan katsoa syyllistyneen dopingrikkomukseen antidopingsäännöstön kohdan 2.4 mukaisesti. Seuraamuksena voi olla urheilun antidopingsäännöstön määräysten mukaisesti 12–24 kuukautta (ensimmäinen rikkomus) tai pitempi (toinen tai useampi rikkomus) urheilun toimintakielto.

Urheilijalle lähtee aina kirjallinen tiedonanto tapahtuneista olinpaikkatietomääräysten laiminlyönneistä, ja urheilijalla on aina mahdollisuus antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta.

Vaikka yksi olinpaikkatietomääräysten laiminlyönti ei vielä tarkoita antidopingsäännösten artiklan 2.4 mukaista dopingrikkomusta, voidaan tapausta, mikäli aihetta on, tutkia mahdollisena dopingrikkomuksena myös säännösten artiklan 2.3 (dopingtestin välttely) ja/tai artiklan 2.5 (dopingvalvonnan manipulointi tai manipuloinnin yritys) mukaisesti.

ADT:lla on oikeus luovuttaa ADT:n rekisteröityyn testauspooliin kuuluvien urheilijoiden yhteystiedot ja olinpaikkatietoja WADA:lle ja muille antidopingorganisaatioille siten kuin Kansainvälisessä testausstandardissa kulloinkin määrätään.

1.4. Dopingiin liittyvä riitojen ratkaisu

ADT:n voimassa olevan antidopingsäännösten perusteella tehdystä päätöksestä, voi valittaa Urheilun oikeusturvalautakunnalle siten, kuin sen säännöissä on määrätty.

Urheilun oikeusturvalautakunnan päätöksestä voi valittaa Kansainväliseen urheilun välimiesoikeuteen (Court of Arbitration for Sport; CAS) siten, kuin sen säännöissä on määrätty. Antidopingsäännösten perusteella tehty päätös ratkaistaan lopullisesti CAS:ssa.

Valittajana voi olla asianosainen urheilija, urheilujärjestö tai muu kurinpitovaltaa käyttävä yhteisö, WADA ja ADT.

2 Kurinpitosäännöstö

Hallitus päättää luistelijaan kohdistuvasta kurinpitotoimesta, jos luistelija on syyllistynyt doping- tai muuhun rikkomukseen tai muutoin urheilun piirissä menetellyt liikunnan eettisten arvojen tai urheilun reilun pelin periaatteiden vastaisesti. Luistelijaan kurinpitomenettelyssä kohdistettavat rangaistukset ovat määräaikainen tai elinikäinen urheilun toimintakielto, varoitus tai kilpailuja koskevilla säännöissä tai luistelijaa sitovissa sopimuksissa mainittu muu seuraamus, kuten esimerkiksi sopimussakko.

Ennen rangaistuksesta päättämistä luistelijalle on varattava mahdollisuus tulla asianmukaisesti kuulluksi. Dopingrikkomukseen syyllistynyt luistelija voidaan määrätä kuitenkin väliaikaiseen urheilun toimintakieltoon heti, kun hänelle on annettu todisteellisesti tiedoksi positiivinen testitulokset.

Edellä mainittujen sääntöihin liittyvien seuraamusten ohella, mikäli luistelija rikkoo Maajoukkue-urheilijan valmennus sopimusta, luistelija voidaan määrätä maksamaan sopimussakkoa siten, että se kattaa liitolle aiheutuneet taloudelliset kulut ja siihen lisäksi joka vuosi erikseen määrättävän summan. Sakkojen lisäksi urheilijan Maajoukkuesopimus puretaan.

4.2 Epäurheilijamainen käytös valmennussopimuksissa

EPÄURHEILIJAMAISEN KÄYTÖKSEN MUODOT

Luistelijan, valmentajan, joukkueenjohtajan ja muun virallisessa asemassa olevan toimitsijan epäurheilijamainen käytös sisältää seuraavat asiat. Lista on ohjeellinen, ei tyhjentävä.

1. Urheilulle vieraiden aineiden käyttö

- huumeiden ja dopingaineiden käyttö sen yritys tai käytön edistäminen
- urheilija ei saa esiintyä alkoholin vaikutuksen alaisena kilpailun aikana. Kilpailuaika alkaa joukkueen lähdöstä kotimaassa ja päättyy urheilijan saapumiseen kotimaahan. Illallisella ja Banquet-tilaisuuksissa täysi-ikäinen urheilija saa nauttia alkoholia kuitenkin siten, että käyttäytyy hyvän tavan mukaisesti.

- julkinen häiritsevä esiintyminen alkoholin vaikutuksen alaisena
  - tupakan ja tupakkatuotteiden käytön yhdistäminen urheilutilanteeseen
- 2. Epäasiallinen käyttäytyminen kilpailu- ja harjoitustilanteessa sekä tiedotustilaisuuksissa**
- väkivalta, törkeä kielenkäyttö ja epäasiallinen arvostelu
- 3. Urheiluhuijaus**
- kilpailutilan tai -välineiden manipulointi
  - tuloksista etukäteen sopiminen
- 4. Vedonlyönti**
- vedonlyönti omasta kilpailusta
- 5. Tulokseen vaikuttaminen**
- tuomareihin tai toimitsijoihin vaikuttaminen tai sen yritys tuloksen manipuloimiseksi
- 6. Sosiaalinen media**
- epäurheilijamainen kielenkäyttö sosiaalisessa mediassa

5. TAITOLUISTELULIITON TOIMENPIDEKALENTERI

Koulutus

Toimenpide	Toteutus
Taitoluisteluliiton yksinluistelun valmennusleireillä järjestetään vuosittain antidopingluento valmennusryhmiin kuuluville urheilijoille. Luentojen järjestämisestä vastaa valmennuspäällikkö .	Maajoukkueen leirillä keväällä tai syksyllä, tavoittaa vuosittain noin 30 urheilijaa ja valmentajaa.
Muodostelmaluistelun ja jäätanssin maajoukkueurheilijoille järjestetään vuosittain ilmainen ADT:n koulutustilaisuus. Luentojen järjestämisestä vastaa valmennuspäällikkö .	
Taitoluisteluliitto tarjoaa vuosittain avoimen antidopingkoulutustilaisuuden kaikille valmentajille, urheilijoille ja vanhemmille kilpailutasosta riippumatta. Koulutuksen tilaamisesta vastaa valmennuspäällikkö .	
Taitoluisteluliitto kouluttaa valmentajia antidopingasioissa joka toinen vuosi järjestettävässä II-tason valmentajakoulutuksessa. Tasokoulutuksesta vastaa koulutus-päällikkö .	
Taitoluisteluliiton henkilöstöstä vähintään yksi osallistuu aina ADT:n järjestämiin infotilaisuuksiin ja koulutuksiin. Koulutuksiin osallistuu koulutus-päällikkö, valmennuspäällikkö tai toiminnanjohtaja .	

Tiedotus

Toimenpide	Toteutus
Taitoluisteluliitto tiedottaa antidopingasioista sekä julkaisee materiaalia Internet-sivuillaan ja Taitoluistelulehdessä. Materiaalin julkaisemisesta vastaa Taitoluisteluliiton tiedottaja, Taitoluistelulehden päätoimittaja ja valmennuspäällikkö .	Internet-sivuille päivitetään ajankohtaisia uutisia antidopingpäivityksistä. Taitoluistelulehdessä julkaistaan samat päivitykset.
Valmennuspäälliköllä on seuranta- ja informointivastuu WADA:n, ISU:n ja ADT:n muutoksista vuoden aikana.	
Taitoluisteluliitto lähettää vuosittain jäsenseuroilleen sähköisen linkin "Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa" -julkaisuun. Jakelusta vastaa Taitoluisteluliiton toimisto .	Linkki Antidopingtoimikunnan Internet-sivuille toimitetaan seuroihin välittömästi, kun uusi versio julkaistaan.
Taitoluisteluliitto toimittaa vuosittain "Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa" -julkaisun valmennusryhmiin kuuluville urheilijoille. Jakelusta vastaa valmennuspäällikkö .	Opas jaetaan valmennusleireillä valmennusryhmiin kuuluville urheilijoille. Urheilijoille on tiedotettu, että ADT:n sivuilla on linkki uuteen oppaaseen.
Taitoluisteluliitto toimittaa vuosittain "Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa" -julkaisun Taitoluisteluliiton toiminnassa mukana oleville valmennusryhmien valmentajille. Jakelusta vastaa valmennuspäällikkö .	Opas jaetaan valmentajille alkuvuoden leireillä. Valmentajille on tiedotettu, että ADT:n sivuilla on linkki uuteen oppaaseen.
"Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa" -julkaisua on aina saatavilla Taitoluisteluliiton toimistosta. Aineiston saatavuudesta vastaa Taitoluisteluliiton toimisto yhteistyössä ADT:n kanssa.	Viimeisin versio on saatavilla liiton toimistosta.

Taitoluisteluliiton Internet-sivuilla on linkki ADT:n Internet-sivuille ja Puhtaasti paras -ohjelmaan. Asiasta vastaa tiedottaja .	ADT-banneri ja Puhtaasti paras -banneri Taitoluisteluliiton Luistelijalle - Antidoping - sivuilla.
Taitoluisteluliitto informoi Suomen Antidopingtoimikuntaa valmennusryhmiensä kokoonpanosta sekä kilpailu- ja leiriohjelmasta vuosittain. Informoinnista vastaa valmennuspäällikkö .	Valmennussuunnitelma toimitetaan ADT:lle vuosittain elokuussa.
Taitoluisteluliitto informoi ADT:aa tapahtumakalenteristaan. Informoinnista vastaa toiminnanjohtaja .	Tapahtumakalenteri toimitetaan ADT:lle vuosittain, lisäksi se on saatavilla Taitoluisteluliiton Internet-sivuilla.
Taitoluisteluliitto luovuttaa luistelijoiden yhteystietoja ADT:lle pyydettäessä. Tietojen luovuttamisesta vastaa Taitoluisteluliiton valmennuspäällikkö .	
Mahdollisen dopingtapauksen tiedotusvastuu on puheenjohtajalla ja toiminnanjohtajalla yhdessä tiedottajan ja valmennuspäällikön kanssa .	

Testaus

Toimenpide	Toteutus
Taitoluisteluliiton jäsenseurojen urheilijoita testataan kansainvälisen säännösten mukaan. Testejä voidaan tehdä kilpailuissa, kilpailuiden ulkopuolella, esim. leireillä ja tavanomaisissa harjoitusolosuhteissa tai urheilijan kotona. Testattavien urheilijoiden valinnasta vastaa WADA, ISU ja ADT .	

Sopimukset

Toimenpide	Toteutus
Olympiakomitean ja Paralympiakomitean sopimuksen tekeminen Olympiakomitean ja Paralympiakomitean tukiurheilijoille. Sopimuksista vastaa Olympiakomitea ja Paralympiakomitea .	
Sopimuksen tekeminen urheilijoille, jotka ovat Taitoluisteluliiton valmennusryhmien jäseniä sekä jotka osallistuvat kansainvälisiin kilpailuihin. Sopimuksista vastaa toiminnanjohtaja ja valmennuspäällikkö .	Sopimukset allekirjoitetaan vuosittain kilpailukauden alussa.
Valmentajasopimuksen tekeminen kaikille valmentajille, jotka toimivat Taitoluisteluliiton kilpailuissa tai leireillä vastuupalmentajina. Sopimuksista vastaa toiminnanjohtaja .	Työsuhteessa olevilla valmentajilla sopimus sisältyy työsuhteeseen.
Taitoluisteluliitto sisällyttää yritys yhteistyösopimuksiinsa dopingpykälät yhteistyökumppanin kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Yritys yhteistyösopimuksista vastaa toiminnanjohtaja .	
Sääntökirjassa mainitaan, että valmentaja, tuomari, luistelijan tukihenkilöstön jäsen ja muut kilpailujen kulkuun vaikuttavat henkilöt, jotka osallistuvat dopingaineiden käyttöön tai käytön edistämiseen ovat liittohallituksen päättämän rangaistusuhun alla. Sääntökirjan päivityksestä vastaa kilpailutoiminnan ja -sääntöjen asiantuntijaryhmä .	Sääntökirja päivitetään joka toinen vuosi.

Seuranta ja kehitystyö

Toimenpide	Toteutus
Taitoluisteluliiton antidopingohjelma tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa. Päivityksestä vastaa liittohallitus yhdessä koulutuspäällikön kanssa. Päivitetty antidopingohjelma toimitetaan ADT:lle julkaistavaksi ADT:n Internet-sivuilla.	
Taitoluisteluliitto sisällyttää antidopingtoiminnan vuosittaiseen toimintasuunnitelmaansa. Toimintasuunnitelman valmistelusta vastaa toiminnanjohtaja ja hallitus .	
Tässä antidopingohjelmassa nimetyt vastuuhenkilöt ja hallitus raportoivat vuosittain ohjelman toteutumisesta toimintakertomuksessaan.	

Jäsenistön sitouttaminen antidopingohjelmaan

Toimenpide	Toteutus
Taitoluisteluliitto kehittää sääntöjensä siten, että ne sitovat jäsenistön voimakkaasti dopingin vastaiseen työhön. Sääntökirjan päivityksestä vastaa kilpailutoiminnan ja – sääntöjen asiantuntijaryhmä .	Sääntökirja päivitetään joka toinen vuosi.
Jokainen Taitoluisteluliiton lisenssin ostaja sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen Antidopingsäännöstöä.	

LÄHTEET

Antidoping. Suomen Taitoluisteluliitto. [Http://www.stll.fi/luistelijalle / antidoping](http://www.stll.fi/luistelijalle/)

Antidopingsanakirja. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Dopingrikkomukset. Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa 2015. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Erivapaus urheilijan lääkityksessä. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Lajiliittojen antidopingohjelmat. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Puhdas urheilu on reilua peliä aidoimmillaan. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Seuraamukset. Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa 2015. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Suomen Antidopingsäännöstö 2015. Voimassa 1.1.2015. alkaen. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry.

Urheilija ulkomailla. Suomen Antidopingtoimikunta ADT ry. .

LIITE 1 Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestissä

Urheilijan tulee olla tietoinen häntä koskevista antidopingsäännöistä sekä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan dopingtestissä. Tässä listatut urheilijan oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassaolevan Maailman Antidopingtoimisto WADA:n (World Anti-Doping Agency) Kansainvälisen testausstandardin (IST) mukaisia.

Urheilijan velvollisuuksia ovat:

- Olla asianmukaisesti dopingtestihenkilöstön valvonnassa, sitä lähtien kun hänet on kutsuttu dopingtestiin siihen asti, kunnes dopingtesti on suoritettu loppuun.
- Todistaa henkilöllisyytensä.
- Ilmoittautua dopingtestitiloihin mahdollisimman pian.
- Noudattaa annettuja ohjeita. Ohjeiden noudattamatta jättäminen, dopingtestistä kieltäytyminen ja/tai muu sääntöjen rikkominen voidaan käsitellä mahdollisena dopingrikkomuksena, josta voi seurata antidopingsäännösten mukainen rangaistus.

Urheilijan oikeuksia ovat:

- Ottaa yksi oma edustaja mukaansa dopingtestiin. Tarvittaessa (mikäli mahdollista) urheilija voi ottaa edustajan lisäksi mukaansa myös tulkin.
- Saada lisätietoa dopingtestimenettelystä vastaavalta dopingtestaajalta. Saada tarvittaessa tietoa seuraamuksista, jos rikkoo sääntöjä esimerkiksi kieltäytymällä näytteen annosta tai olemalla noudattamatta annettuja ohjeita.
- Edellyttäen, että on dopingtestihenkilöstön jatkuvan valvonnan alaisena urheilija voi dopingtestikutsun allekirjoitettuaan pyytää lisäaikaa dopingtestitiloihin ilmoittautumiseen seuraavista syistä:
  - hakeakseen vaatteensa, henkilöllisyystodistuksensa ja/tai oman edustajansa ja mahdollisesti tulkin mukaansa testiin
  - suorittaakseen verryttelyt / harjoituksen loppuun
  - saadakseen tarvittavia lääkinnällisiä toimenpiteitä
  - muusta vastaavan dopingtestaajan hyväksymästä syystä

ja lisäksi kilpailutesteissä:

- osallistuakseen mahdollisesti jäljellä oleviin kilpailulajeihin
- osallistuakseen tiedotusvälineiden haastatteluihin
- osallistuakseen palkintoseremonioihin
- Vammaisurheilijan tai alaikäisen urheilijan ollessa kyseessä, pyytää mahdollisia muunnoksia dopingtestimenettelyyn.
- Saada nähtäväksi dopingtestihenkilöstön asianmukaiset, voimassaolevat valtuutuskortit sekä kirjallinen dopingtestivaltuutus .
- Valita testivälineensä useampien asianmukaisesti pakattujen testivälineiden joukosta.
- Nauttia asianmukaisia (avaamattomia ja alkoholittomia) testiryhmän toimittamia juomia tai omia (alkoholittomia) juomiaan.
- Saada huomautuksensa dopingtestimenettelyä koskien kirjatuksi dopingtestipöytäkirjaan.
- Saada kopio urheilijalle nimetyistä asiakirjoista.

Dopingtestissä urheilijan tulee huolehtia siitä, että hän näytteenannon jälkeen vastaa omasta näytteestään, kunnes se on luotettavasti sinetöity asianmukaisiin näytepulloihin. On tärkeää, että urheilija tarkistaa näytepullojen, sinetöintikorkkien ja näytepullopakkausten koodinumerot sekä dopingtestipöytäkirjaan kirjattu koodinnumero ovat keskenään identtiset. Urheilijan tulee lisäksi

varmistaa, että dopingtestipöytäkirja ja mahdolliset muut asiakirjat on asianmukaisesti täytetty ja allekirjoittaa ne.

Kaikki urheilijan dopingtestissä antamat tiedot käsitellään luottamuksellisina. Dopingtestiin liittyvät tiedot, kuten testitulokset ja mahdolliset seuraamukset, välitetään vain tarkoin rajatuille asianomaisille tahoille Suomen ja/tai Maailman antidopingsäännösten mukaisesti.

LIITE 2 Joukkueenjohtajan manuaali kilpailujen dopingtesteihin

Joukkueenjohtajan tehtävänä on:

- avustaa tarvittaessa lääkinnällisen avun saamisessa
- varmistaa että urheilijat tuntevat antidopingkäytännön
  - kilpailun jälkeen hallilta ei voi poistua ennen kuin testattavien urheilijoiden nimet on julkistettu
  - urheilijat tietävät mitä dopingtestissä tapahtuu
- toimia urheilijan avustajana dopingtestissä (Ks. Liite 1 Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestissä)

Joukkueenjohtajalla kilpailuissa mukana:

- ajantasainen antidopingaineisto
  - Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa -julkaisu
  - ISU:n antidoping communication
  - WADA List of Prohibited Substances
  - Testauskäytäntöohjeet voi halutessaan tulostaa ADT:n Internet-sivuilta